

Briuselis, 2026 m. birželio 15 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2025/0240 (COD)

9807/1/26
REV 1 ADD 3

COH 94
SOC 294
AGRI 428
AGRIFIN 104
PECHE 208
FIN 759
JAI 674
SAN 356
CODEC 1038
CADREFIN 248
POLGEN 139
IA 142

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, žuvininkystės ir jūrų reikalų, klestėjimo ir saugumo fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 (NRPP reglamentas)

– Dalinis bendras požiūris

= *Estijos, Latvijos ir Lietuvos pareiškimas*

Delegacijoms priede pateikiamas į Tarybos posėdžio protokolą įtrauktinas Estijos, Latvijos ir Lietuvos pareiškimas.

ESTIJOS, LATVIJOS IR LIETUVOS PAREIŠKIMAS

dėl iššūkių, su kuriais susiduria su Rusija ir Baltarusija besiribojantys regionai, pripažinimo ir reagavimo į juos vykstant deryboms dėl NRPP dokumentų rinkinio ir kitos daugiametės finansinės programos

Estija, Latvija ir Lietuva pripažįsta pažangą, padarytą derybose dėl daugiametės finansinės programos dokumentų rinkinio. Esame pasiryžę visapusiškai remti pirmininkaujancio Kipro ir pirmininkausiančios Airijos darbą, kad šiais metais būtų pasiektas susitarimas.

Vis dėlto didelį susirūpinimą tebekelia tai, koku mastu siūloma sistema atspindi iššūkius, su kuriais susiduria Europos Sąjungos rytiniai pasienio regionai, visų pirma besiribojantys su Rusija ir Baltarusija.

2026 m. vasario 18 d. Komisija priėmė komunikatą „Stiprūs regionai – saugi Europa“, kuriame pripažįstama, kad NUTS 2 regionai, besiribojantys su Rusija, Baltarusija ir Ukraina, susiduria su specifiniais saugumo, ekonominiais ir demografiniais iššūkiais, kylančiais dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, hibridinių grėsmių ir iš esmės pasikeitusios geopolitinės aplinkos, ir teigiama, kad *„[p]rastėjančios saugumo aplinkos ir didėjančios konvencinių karinių veiksmų rizikos poveikis labiausiai juntamas regionuose prie išorės sienos su Rusija ir Baltarusija“*. Šiuos iššūkius bandoma įveikti ilgalaikių investicijų į konkurencingumą, inovacijas, visuomenės gerovę ir tvarų socioekonominį vystymąsi sąskaita. Komunikate teisingai pabrėžiama, kad šių regionų atsparumo ir klestėjimo didinimas yra strateginė investicija į Europos saugumą ir stabilumą.

Nors komunikatas ir iššūkiai, su kuriais susiduria rytiniai pasienio regionai, minimi keliuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, atitinkamos nuostatos dar nepakankamai atspindi šių iššūkių mastą, pastovumą ir unikalų pobūdį.

Rytinių pasienio regionų poreikiai ir aplinkybės yra unikalūs, o iššūkiai, su kuriais susiduria Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje esantys rytiniai pasienio regionai, viršija tai, ką galima tikėtis įveikti vien nacionalinių biudžetų lėšomis. Šiems regionams tenka mokėti didėjančią saugumo, atsparumo ir parengties kainą ir sušvelninti poveikį gyventojams, kartu išsaugant savo ekonominį gyvybingumą, socialinę sanglaudą ir ilgalaikes vystymosi perspektyvas. Jei nebus tvirtesnio atsako, dėl tokio spaudimo gali pagilėti teritoriniai skirtumai ir sumažėti prie Sąjungos išorės sienų esančių regionų patrauklumas ir konkurencingumas. Šiame kontekste labai svarbu tinkamai sušvelninti šiuos iššūkius.

Todėl toliau laikomės pozicijos, kad su Rusija ir Baltarusija besiribojančių regionų matomumas visoje būsimoje teisės aktų sistemoje turi būti didesnis, kartu teikiant jiems papildomą ES lygmens paramą ir tinkamą pagalbą iš biudžeto pagal daugiametę finansinę programą. Sistema, pagal kurią šie iššūkiai pripažįstami nesiimant proporcingo atsako, gali būti nepasiekti Sąjungos strateginiai tikslai.

Baltijos valstybės tebėra tarp mažiausias siūlomas rezervuotas sumas už hektarą gaunančių valstybių narių. **Atsižvelgiant į minėtus iššūkius ir papildomas investicijas, kurių reikia ES rytinių pasienio regionų saugumui ir atsparumui didinti, tebėra svarbi tolesnė tiesioginių išmokų išorės konvergencija, kad būtų užtikrintas apsirūpinimo maistu saugumas ir mūsų regionų atsparumas.** Šis klausimas turėtų būti atitinkamai sprendžiamas.

Dėl šių priežasčių Estija, Latvija ir Lietuva mano, kad reikia toliau dirbti siekiant užtikrinti, kad kitoje daugiametėje finansinėje programoje būtų numatytas labiau subalansuotas ir patikimesnis atsakas į realijas, su kuriomis susiduria su Rusija ir Baltarusija besiribojantys regionai.